

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ СЕДІМІН ДЛЯ ЛІКУВАННЯ КОРІВ З ГІПОФУНКЦІЄЮ ЯЄЧНИКІВ

***В. І. Бородиня, кандидат ветеринарних наук,
Л. В. Лозова, аспірантка,
А. В. Безрук, студентка***

Викладені результати порівняння ефективності деяких методів комплексного лікування корів, хворих на гіпофункцію яєчників. Встановлено, що найбільш ефективним виявився метод із застосуванням препарату седімін. У 1-й дослідній групі корів, яким у складі комплексного лікування застосовували седімін, показники тривалості сервіс-періоду і днів неплідності були найменшими, а заплідненість по групі – найвищою і становила 90,0 %. Індекс осіменіння становив $1,4 \pm 0,2$ – це найменше серед усіх груп.

Велика рогата худоба, корови, неплідність, гіпофункція яєчників, лікування, седімін, ефективність.

Сучасні промислові технології виробництва продукції тваринництва ставлять продуктивних тварин в жорсткі умови щодо їх утримання, годівлі, експлуатації. Це призводить до збільшення стресового навантаження, що проявляється пригніченням загальної резистентності організму тварин і схильністю до гінекологічних захворювань. У зв'язку з цим, індивідуальний контроль за станом функції органів розмноження ускладнюється, а збільшення виробництва тваринницької продукції, безпосередньо, залежить від стабілізації поголів'я великої рогатої худоби в молочно-товарних господарствах, технологічно обґрунтованого вирощування ремонтного молодняка та зростання продуктивності тварин. В системі цих заходів особливо важливою є робота по відтворенню стада.

Серед причин неплідності корів розглядають цілу низку функціональних розладів статевих органів, що проявляються депресією статевої функції. Гіпофункція яєчників є найбільш поширеним дисфункціональним станом статевих залоз корів і телиць. У високопродуктивних корів її виявляють у 9–80 %. Серед гінекологічних захворювань гіпофункція яєчників складає 60–65 % і є наслідком порушення взаємовідношень у системі “гіпоталамус-гіпофіз-яєчники” [1].

Захворювання характеризується сезонністю та проявляється найчастіше в тварин у зимово-весняний період [2, 3]. Негативні фактори зовнішнього середовища – недоліки у годівлі, утриманні, недостатня інсоляція – обумовлюють зміну секреції епіфізом мелатоніну, гіпоталамусом – Рн-Рг, гіпофізом – гонадотропінів (ФСГ, ЛГ, ЛТГ), що гальмує відтворюючу і гормональну функцію яєчників тварин [4].

Метою дослідження було визначення ефективності деяких комплексних методів лікування корів за гіпофункції яєчників із застосуванням седіміну.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили на коровах української червоно-рябої й чорно-рябої породи віком 3–6 років із середньорічною продуктивністю 5000-6000 кг молока, що належали ТОВ «Подільський господар 2004» Шепетівського району Хмельницької області.

Для визначення ефективності лікування корів, хворих на гіпофункцію яєчників, і їх впливу на показники відтворення, було сформовано дві дослідні й одну контрольну групи за принципом аналогів. За результатами аналізу даних електронної системи обліку фізіологічного стану корів і даними клінічного дослідження до дослідних груп вибирали корів з 45-го до 60-го дня після отелення зі збереженою скорочувальною функцією матки. Схема лікування корів за гіпофункції яєчників представлена в таблиці 1.

З лікувальною метою коровам першої дослідної групи одноразово застосовували препарати: седімін (в дозі 10 мл) і сурфагон (50 мкг) внутрішньом'язово. Коровам другої дослідної групи одноразово вводили сурфагон (в дозі 50 мкг) внутрішньом'язово. Коровам обох дослідних і контрольної груп застосовували, також, масаж матки і яєчників 5 разів з інтервалом 48 год., інтровіт (15 мл) внутрішньом'язово одноразово й активний моціон 3 год. на добу.

1. Схема проведення досліду з визначення ефективності комплексних схем лікування корів за гіпофункції яєчників n=10

Група тварин	Назва препарату	Кратність введення	Дозування	Додатково застосовували
I дослідна	седімін	одноразово, внутрішньом'язово	10 мл	масаж матки і яєчників до 5 разів з інтервалом 48 год.,
	сурфагон	одноразово, внутрішньом'язово	50 мкг	
II дослідна контрольна	сурфагон	одноразово, внутрішньом'язово	50 мкг	інтровіт 15 мл внутрішньом'язово одноразово
	не застосовували	–	–	
				активний моціон 3 год. на добу

В електронній програмі з обліку фізіологічного стану корів контролювали облік прояву стадії збудження статевого циклу після проведенного лікування, тривалість сервіс-періоду та кількість днів неплідності.

Результати дослідження. Після аналізу поширення і визначення різновидів неплідності корів у господарстві було встановлено, що основною причиною є симптоматична неплідність. Хвороби яєчників, за період дослідження, діагностували у 56,3 %, хвороби матки – 43,7 % від загальної кількості неплідних тварин. Серед хвороб яєчників найбільший відсоток припадає на гіпофункцію яєчників – 56,3 %, персистентне жовте тіло – 25 %, кісти яєчників – 18,7 %.

Результати визначення терапевтичної ефективності деяких комплексних методів стимулювання функції яєчників у корів, за їх гіпофункціонального стану, із застосуванням седіміну наведені в таблиці 2.

Як видно з даних, наведених в таблиці 2, кращі результати отримані в 1-й дослідній групі при застосуванні, у складі комплексного лікування, препарату

седімін. Порівняно з тваринами контрольної групи, у корів 1-ї групи тривалість сервіс-періоду та днів неплідності була меншою на 15,2 доби. До того ж, запліднилося у 1-й групі в 1-шу охоту – 60,0 %, в другу – 20,0 % і в третю – 10,0 %, тобто заплідненість по групі становила 90,0 %, а індекс осіменіння становив $1,4 \pm 0,2$.

2. Показники відтворювальної функції корів за гіпофункції яєчників, після проведеного лікування

Показники	Групи тварин		
	1 дослідна (n=10)	2 дослідна (n=10)	контрольна (n=10)
Тривалість сервіс-періоду, діб	59,3±4,8	63,1±6,4	74,5±7,7
Запліднилося: в 1-шу охоту	60,0	50,0	20,0
в 2-гу охоту	20,0	10,0	10,0
в 3-тю охоту	10,0	20,0	30,0
Запліднилося всього:	90,0	80,0	60,0
Індекс – осіменіння	1,4±0,2	1,6±0,3	2,2±0,4
Днів неплідності на одну корову, діб	29,3±4,8	33,1±6,4	44,5±7,7

Аналіз результатів дослідів вдругій дослідній групі показав, що тривалість сервіс-періоду та днів неплідності на одну тварину скоротилася на 11,4 доби. Заплідненість у корів цієї групи становила 80,0%. З них, в першу охоту запліднилося – 50,0%, в другу – 10,0% і в третю – 20,0% тварин, індекс осіменіння становив $1,6 \pm 0,3$. Як видно з даних, наведених в таблиці 2, в контрольній групі тварин тривалість сервіс-періоду була найдовша і склала $74,5 \pm 7,7$ доби. Заплідненість у тварин цієї групи становила 60,0 %, з них у першу охоту запліднилося – 20,0 %, в другу – 10,0 % і в третю – 30,0 % тварин, індекс осіменіння становив $2,2 \pm 0,4$.

Висновки

Використання седіміну в складі комплексного лікування корів з гіпофункцію яєчників виявилось найбільш ефективним. Седімін може бути рекомендований для стимулювання функції яєчників за їх гіпофункціонального стану.

Список літератури

1. Применение простагландинов в животноводстве / А. Будинцов, Г. Бушанская, Ф. Колу и др. // Сб. тр. аграр. ун-та Молдовы. – Кишинев : 1996. – Т. 2 – С. 282-287.
2. Остин К. Гормональная регуляция размножения у млекопитающих: пер. с англ. / под ред. К. Остин, Р. Шорт // М. : Мир, 1987. – 305 с.
3. Хантер Р. Х. В. Физиология и технология воспроизводства домашних животных / Р. Х. В. Хантер. – М. : Колос, 1984. – 20 с.
4. Харута Г. Г. Клінічні та лабораторні методи прогнозування відтворної функції корів: автореф. дис. д-ра вет наук : 16.00.07/ Г. Г. Харута. – Львів, 1995. – 34 с.

Изложены результаты сравнения эффективности некоторых методов комплексной терапии коров, больных гипофункцией яичников. Установлено, что наиболее эффективным оказался метод комплексного лечения с применением препарата седимин. В 1-й опытной группе коров, которым в составе комплексного лечения применяли седимин, показатели продолжительности сервис-периода и дней бесплодия были наименьшими, а оплодотворяемость по

группе – самой высокой и составила 90,0 %. Индекс осеменения составил $1,4 \pm 0,2$ – это меньше, чем в других группах.

Крупный рогатый скот, коровы, бесплодие, гипофункция яичников, лечение, седимин, эффективность.

The results of comparison of efficiency of some methods of complex therapy of cows diseased with ovaries hypofunction. It is found that the most efficient was found to be method of complex treatment of cows with application of Sedimin drug. In the first research group of cows, which were treated by means of complex therapy with addition of Sedimin, indices of duration of service-period and number of infertility days were the lowest, and impregnation capacity – the highest and amounted 90,0%. Insemination index was equal to $1,4 \pm 0,2$, which is lower than in other research groups.

Cattle, cows, infertility, ovarian hypofunction, treatment, sedimin efficiency.

УДК 616.009:616.8:612.017.1

ПОКАЗНИКИ КЛІТИННОГО ІМУНІТЕТУ У СУК ЗА РІЗНОГО РІВНЯ ЕСТРАДІОЛУ ТА ПРОГЕСТЕРОНУ

**М.М.Брошков,
Одеський державний аграрний університет**

Вивчали зміни імунофізіологічних показників клітинного імунітету у сук за різного рівня естрадіолу та прогестерону в сироватці крові. Вплив естрадіолу та прогестерону на клітинний імунітет – дозозалежний. Висока концентрація естрадіолу в крові (вище 65 пг/мл) та прогестерону (вище 26 нг/мл) знижує кількість Т-хелперів та підвищує кількість Т-супресорів. За високих концентрацій статевих стероїдів спостерігали зниження імунорегуляторного індексу. Найбільша кількість НК-клітин відмічена за концентрацій статевих стероїдів, характерних для естрального періоду статевого циклу.

Клітинний імунітет, естрадіол, прогестерон, імунорегуляторний індекс, статеві стероїди.

Дисфункції репродуктивної системи у сук займають значну частину серед патологій. На клінічний прояв патологічних процесів статевої системи, безумовно, впливає генетична схильність, інфекційні процеси та гормональний дисбаланс[1,2]. До супутніх факторів можна віднести якість годівлі, утримання, вплив стресорів. Усе це знижує здатність до адекватної імунної відповіді організму та місцевого імунітету слизових оболонок, які є «воротами» для антигенів. Порушення місцевого імунітету приводить до агресивної поведінки умовно-патогенної мікрофлори, внаслідок переходу в патогенну[3].

Оскільки репродуктивні органи знаходяться під безпосереднім контролем гормонів, від їх рівня буде залежати і ступінь резистентності слизових оболонок. Це пов'язано з наявністю специфічних рецепторів на мембранах імунокомпетентних клітин та зміною їх активності залежно від рівня статевих